

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 201.
1938. szeptember 10., szombat.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Arad Közlöny. Inreg. in Reg. Publ. Perioade sub No. 146-1938. Trib. Arad.

Öfelsége II. Carol jelenlétében fényes külsőségek között folyt le a constantai tengerészeti ünnepség

Szemlét tartott Öfelsége a hadiflotta fölött

„Transilvania“ névre keresztelték az új gőzöst

Bucurestiből jelentik: Csütörtökön az Uralkodó és a trónörökös, valamint a kormány tagjai és számos meghívott előkelőség jelenlétében ment végbe Constantában az augusztus 15-éről elhalasztott hangymányos tengeri ünnepség.

A kormány tagjai már szerdán elutaztak Constantába. A különvonaton Miron Cristea patriarcha-miniszterelnök, Armand Călinescu belügyminiszter, Teodorescu tábornok légügyi és tengerészeti miniszter, Cancicov pénzügy- és helyettes külügyminiszter, Constantinescu nemzetgazdasági miniszter, Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter és Argeseanu tábornok honvédelmi miniszter foglaltak helyet. Ugyancsak szerdán hagyta el a fővárost Eugen Titeanu sajtó- és propagandaügyi alminiszter is, aki repülőgépen tette meg az utat a kikötővárosig több fővárosi hírlapíró társaságában.

A kormány tagjait a feldiszitett pályaudvaron Gherontie püspök, Barbureanu tengernagy, a tengerészet főparancsnoka és a hatóságok fejei üdvözölték. Szerdán este megérkezett Constantába Franasovici Richard, Románia varsói nagykövete is.

Az ünnepségek csütörtökön délelőtt ragyogó időben vették kezdetüket. Az udvari vonat 8 óra 20 perckor jutott be a zászlókkal gazdagon felszített tengerparti pályaudvarra.

A tengernagyi egyenruhát viselő király megérkezésének pillanatában a parti útegek 21 agyukövést adtak le.

A fogadáson megjelentek a kormány tagjai, Barbureanu tengernagy, Ottescu királyi helytartó, a magas egyházi méltóságok, valamint a polgári és katonai hatóságok képviselői. Az üdvözlő beszédek elhangzása után

Öfelsége ellépett a tengerészek diszszázada és a mellette felsorakozott országőrcsapat előtt, majd a trónörökösrel együtt a Luceafarul nevű királyi jacht fedélzetére szállt,

ahol Schmidt ellentengernagy fogadta. Az Uralkodó szemlét tartott a kikötőben lehorgonyzott hadiflotta fölött, ezután 9 óra 15 perckor a Luceafarul a nyílt tenger felé vette útját. A királyi jachtot diszkisérővel a „Ferdinand“ torpedóromboló és négy vizirepülőgép követte. Azok a hajók, amelyek a kormány tagjai és a meghívott előkelőségek helyezkedtek el, már előzőleg elhagyták a kikötőt és félkört képezve a nyílt tengeren, zászlóval üdvözölték a királyi jacht érkezését. E félkör közepén állott meg a Luceafarul és fedélzetén kezdetét vette a háboruban elesett 370 tengerész lelkiüdvéért tartott istentisztelet, melynek végzetével Öfelsége, az ország kegyelete jeléül virágokból készült horgonyt dobott a tengerbe.

Barbureanu tengerészeti főparancsnok ezután beszédet mondott, melyben lelkes szavakkal emelte ki a háboruban elesett tengerészkatonák hősiességét, majd átnyújtotta Mihai nagyvaidának a

„Regina Maria“ torpedóromboló kicsinyített mását. Ezen a hajón érte ugyanis a trónörökös az az emlékeztető vihar, amely alatt a nagyvaida olyan kivételes bátorságot és önrálmát tanusított.

Ezután a királyi jacht a Transilvania és a Constanta gőzösöktől kísérve visszatért a kikötőbe. Itt Öfelsége átszállott egy mentőhajóra és megtekintette a „Salvamar“ mentőállomást s a közelében épült úszó dokkot, majd kezdetét vette a Transilvania gőzös keresztelési szertartása.

A hajó lépcsőjénél Boerescu ellentengernagy s Stiubei hajókapitány fogadták az Uralkodót, míg a gőzös fedélzetén a kormány tagjai és a meghívottak helyezkedtek el. A modern felszerelésű, fényüzéssel berendezett 6672 tonnás hajó öt motorral rendelkezik és rendes gyorsasága óránként

Sohasem volt könnyebb gazdagabb esokrot gyűjteni Uralkodónk napi életének mozzanatairól, spontán és elismerő kommentárok kíséretében, mint éppen augusztus 18-tól, amikor megkezdődött a kormány diadalutja a királyi helytartóságok székhelyein, a királyi helytartók felavatása alkalmával.

Nyilvános alkalmak adódtak, hogy a népi ünnepségek alkalmával emelt tribünökről világos szavak hangozzanak el arról, hogy Öfelsége II. Carol királynak milyen hatalmas része van az ország új elrendezésében, amely a február 28-iki alkotmány természetesen folytatása.

Bámulatos királyi tevékenység! És mégis mennyire szerényen meghuzódó. A közvélemény nem ismerte a román állam feleinek állandó hozzájárulását az ország fejlesztéséért folytatott munkájában.

Abban a pillanatban azonban, amikor a közigazgatási törvények elveit gyakorlatilag alkalmazni kezdték — ami Románia fejlődésében hátrányos jelent — a magas méltóságok, élükön a patriarcha miniszterelnökkel, feloldva érezték magukat attól, hogy továbbra is leplezzék az igazat és a tömegek előtt beszélni kezdtek arról a felsőges reformátorról és kezdeményezőről, aki Öfelsége a király személyében testesül meg.

Kísérjük figyelemmel az események krónikáját: Augusztus 19-én a patriarcha közli:

— Öfelsége II. Carol király az összes polgári iránti megértéstől és szeretettől áthatva, jónak találta, amennyire az lehetséges volt; hogy a kerületek, vagy helytartóságok élére olyan férfiakat állítsanak, akik arról a területről valók.

A vezetőknek erdélyi és bánági körökből való kinevezése a király inspirációjának köszönhető.

Ugyancsak kijelentette a patriarcha miniszterelnök Kolozsvárott:

40 kilométer. Az első osztályon 80, a másodikon 100, a harmadikon pedig 230 utast képes befogadni. Személyzete 120 emberből áll. Fehérre van festve és modern jacht képét nyújtja.

Az Uralkodó megérkezésével istentisztelet kezdődött. Ezután Teodorescu légügyi és tengerészeti miniszter

felolvasta a gőzös keresztelési okmányát, majd Öfelsége eltörte a hagyományos pezsgősüveget a jelenlévők lelkes éljenzése közben.

A keresztelési okmány szövege így hangzik:

„Mi, II. Carol, Isten kegyelméből és a nemzet akaratából Románia királya, az Ur 1938. esztendeje augusztus havának 15-ik napján, uralkodásunk nyolcadik évében, miután szent egyházunk áldását adta rá, új személyszállító hajónkat Constanta kikötőben mi magunk a „Transilvania“ névre kereszteltük a Maros és a három Körös völgyében élő románságnak a Duna, valamint a Prutvölgye és a Fekete-tenger románjaival való lelki kapcsolata lelképeként. Tengerészeimnek átadjuk a szén Transilvania gőzöst, hogy tengereken és óceánokon töltsék vizüket s elmondhassák az egész világnak, hogy a románok közötti lelki kapcsolat szent és örök.“

Az „Albatros“ s a „Pescarusul“ uszályhajóknak megkeresztelése következett ezután. A keresztelési okmányokat Mihai nagyvaida is aláírta.

Az ünnepség alkalmából Öfelsége több személyt a katonai érdemrenddel tüntetett ki. Fél-egy órakor a gőzös ebédlőjében díszvendég volt. Délután 4 órakor pedig vizijátékok mentek végbe.

A nyelvek megoldódtak...

— Öfelsége a király röhán a megfeszített megbízatásban részesített, hogy megkezdjem az erdélyi királyi helytartók beiktatását.

Ez azt jelenti, hogy az Uralkodó az erdélyiek felé különleges figyelmet tanúsított, ami a Kárpátokon túl lévő tartományaink részére magas megfeszítetést jelent.

Olyan patétikus szavakkal, amelyeket csak egy kiváltságos tehetségű egyházi szónok képes alkalmazni a megfelelő alkalmakkal, a görög katolikus egyház főpásztorja, Özsentsége Hossu kolozsvári püspök így jellemezte a párturalom által kialakult feletté feszült légkört: Az ország az örvény felé haladt. És a szónok hatalmas tömeg előtt beismerie: A király lecsendesítette a kedélyeket.

Ilyen megállapítást nyer az a nagy szerep, amelyet Öfelsége a belügyek szerencsés alakulásában az utolsó hat hónapban teljesített az egyház fejedelmek, a pápai férfi: Hossu püspök igaz szavainak tükrében.

De hány oly fejezet van még, amely megérdemli, hogy nyilván tartassék, amelyeket az ország Királya utbaigazításként adott az országnak!

Bucovina királyi helytartója Alessianu professzor átértett és könnyekkel teli szavaiban a következőkben méltatta Öfelsége törhetetlen munkásságát: minden érdeklő, mindenre figyel, mindent felülvizsgál, mindenben tanácsot tud adni. Miniszterek és államtitkárok el vannak ragadtatva a tanácskozásokról, észrevételeinek élessége, azoknak értéke az új törvények kiegészítésében csodálatra bírja őket.

Ghelmegeanu miniszter Chişinauban a következőket jelenti ki: „Kétségtelen, hogy február 28. után a romániai közélet új formát kapott.“

Ettől a szellemtől vezéreltetve hitték a Trón tanácsadói kötelességüknek; hogy közöljék a nyil-

vánossággal azt a hatalmas munkát, amelyet az ország legelső polgára oly bátran, hatékonyan kezdeményezett.

Nem voltak ezek szokványos szavak, konvencionális kifejezések, amelyeket a Koronához intéztek, elvont fogalmak a kötelességszavak mellett: hanem őszinte vallomások voltak, melyből fakadó meggyőződés vallomása, az állam fejének áldozatos részrehajlatlan munkájáról, aki magas helyéről, amelyet elfoglalt, határtalanul nagy a látóköre, biztos az ítélőképessége és leginkább tudja az utakat, amelyeken Romániának haladnia

kell ahhoz, hogy rendeltetését elvégezze és hogy a hibákat elkerülje.

A Király jelenti és szimbolizálja az egységet. Ő hozza összhangba a tevékenységeket. Ő az akinek segítségével elkerüljük a kilengéseket. Ő az igaz mérleg tartója. És akkor boldog, ha a kormányzat emberei teljes egységben, ugyanazon értelemben állapítják meg munkaterveiket, munkakarukat és mindez az alkotmány szigorú szem előtt tartásával történik.

Ennél pedig nincs értékebb dicsérete egy királynak sem.

Nyilatkozott a külföldről hazatért Cancicov pénzügyminiszter

„Megnövekedett munkaerővel térek vissza az országba“

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy Mircea Cancicov pénzügyminiszter hosszabb ideig volt betegszabadságon. Egy svájci szanatóriumban gyógykezelte magát, ahonnan teljesen felgyógyulva a napokban tért vissza az országba.

Hazaérkezése valóságos diadalut jellegét öltötte. Valamennyi erdélyi városban a pénzügyi tisztviselők százai, lelkészek, tanárok, ügyvédek fogadták, jöhetnek hivatalosan nem közölték vissza.

térése időpontját. Brassóban például majdnem ezer szorongott a pályaudvaron, hogy üdvözölje az Orient Expresszel érkező pénzügyminisztert. Jelen voltak: N. Magureanu miniszterelnökségi alminiszter, aki a kormányfő üdvözlését tolmácsolta, Alimanisteanu volt pénzügyi alminiszter, Pop Danescu és Procopiu államtitkárok, Becheru és Radulescu vezérfelügyelők, Crisan helybeli pénzügyigazgató, Zainescu sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgató, továbbá számos tisztviselő és intellektuel, akik a legmelegebb fogadtatásban részesítették a láthatólag meghatott minisztert.

A fogadtatás során Cancicov pénzügyminiszter kijelentette az újságíróknak, hogy nemcsak teljesen felépülve, hanem *megnövekedett munkaerővel tér vissza az országba*. Köszönését fejezi ki azért az általános rokonszenvért, amely betegsége alatt iránta megnyilvánult és külön megköszönte a pénzügyi tisztviselőknek, hogy *példás buzgalommal teljesítették kötelességüket, annyira, hogy még nyári szabadságukról is lemondtak, nagy segítséget nyújtva ezáltal a helyettes pénzügyminiszternek a költségvetés alkalmazása során*.

A fővárosban Calinescu, Constantinescu, Petrescu-Comnen miniszterek, valamint Ispasiu meghatalmazott miniszter, Iulian Peter főpolgármester és más előkelőségek jelentek meg fogadásán, a pályaudvaron pedig hatalmas tömeg éljenezte és ünnepelte a hazatérő pénzügyminisztert, akit számos virágcsokorral árasztottak el.

Ez az ünnepség, amely Cancicov pénzügyminisztert az egész utvonalon végigkísérte, spontán megnyilatkozása azoknak a szoros lelki kapcsolatoknak, amely a nagyközönség és az ország ügyeinek magas intézói között fennáll. Elmult az idő, amikor a közönség a „fönökökben“ porkolábokat látott, akik csak arra valók, hogy megkeserítsék életét. Az intézmények vezetőire ma már nem a méltatlankodás tekintetével néznek, mert azok már méltókká lettek az irántuk megnyilvánuló általános rokonszenvre, a nép szeretetére.

Legszembeötlőbb megnyilatkozása ez állam-szervezetünk új alapjának. Tul vagyunk már a rendőri szellem korszakán, amikor a tekintélyt az erőszak eszközeivel tartották fenn. Az értékesnek, a kölcsönös megértésnek új légköre alakult ki és jellemzi a nép és vezetői viszonyát.

Mindez csak úgy történhetett, hogy a nép tapasztalni kezdte, miszerint a vezetők a közösség jó elmentelésének gondjától vannak áthatva és az általános érdekeket az egyének fölé helyezik. Ebben a lelki atmoszférában a polgári rend magától alakul ki annak következményeként, hogy a nép felkészen és teljes odaadással a vezetők rendelkezésére bizza azt a szabadságrészt, amely elengedhetetlenül szükséges a közös élet megszervezésére. A vezetők és vezetettek közötti barátság a legszárkább biztosítéka egy rendszer tartósságának. Innen származik az a társadalmi szolidaritás, amely

lyet a liberális felfogás szembehelyez a káros és terméketlen társadalmi osztályharccal.

Canicov pénzügyminiszter az intézmények ama vezetői közül való, akiknek legnagyobb része van az említett lelki légkör kialakításában. Bár olyan tárca élén áll, amelyhez végzettszerűen a „végrehajtás“ és „pénzügyi terror“ kifejezések kapcsolódnak, tevékenységét úgy irányította, hogy a nagyközönségben lelkesedést vált ki nevének

MIRCEA CANCECOV
pénzügyminiszter
virágcsokorral fogadják hazaérkezésekor

említése, az országból való távollétének epilógusa pedig valóságos diadalmenetné válik át.

XIV. Lajos idejében, amikor meghalt a király híres kincstárnoka, családjának és barátainak lopva, éjszaka kellett eltemetniük, mert félték, hogy a nép dühe meggyalázza a koporsót — írja Michelet.

Canicov pénzügyminiszter kivétel a pénzügyminiszterekre vonatkozó általános szabály alól, azokat a pénzügyminisztereket értve, akik az adófizetőkben rémületet keltenek.

Olyan politikai érdem ez, amely a legnagyobb dicsőséget jelenti.

Bécsbe utazott a súlyos beteg Vorbuchner Adolf dr. püspök

Valószínűleg Márton Aront nevezik ki koadjutorra

Vorbuchner Adolf, az erdélyi római katolikus egyház püspöke már hosszabb idő óta betegeskedik. Legutóbb három hetet töltött gyógykezelés végett a kolozsvári klinikán, ahol dr. Hatieganu Gyula egyetemi tanár orvostudomány professzor kezelte. Hatieganu Gyula dr. megállapította, hogy a püspöknek szívbetegsége van.

Vorbuchner Adolf püspök Kolozsvárról Gyulafehérvárra utazott és most bécsi orvosprofesszorokat hívtak a nagybeteg főpap betegágyához. A külföldi orvostanárok mindent megígérték dr. Hatieganu Gyula tanár megállapításait és egyben azt tanácsolták a püspöknek, hogy legalább két évig tartózkodjék mindennemű idegölő szellemi munkától.

A püspök most Bécsbe utazott gyógykezeltetni magát. Mivel ez a kúra előreláthatólag hosszabb ideig fog tartani, egyházi körökben

Tárgyalások az üzletek reggeli nyitási idejéről

Pénteken délután nagyfontosságú tanácskozások voltak az aradi munkügyi felügyelőségen és az esti órákig elhúzódott tárgyalások során az üzletek záróráját vitatták meg. Az érdekeltek szakmai testületek meghallgatása után az a vélemény alakult ki, hogy a külvárosi fiálszerüzletek reggel 7 órakor nyissanak, de az alkalmazottak csak 8 órára kötelesek megjelenni munkahelyükön. A papirkereskedők reggeli nyitását fél 8-ban állapították meg, míg a többi üzletek reggel 8 órakor nyitnak, az eddigi záróra további része pedig változatlan marad.

Megvitatták az új munkatörvény azon intézkedéseit, amely szerint a fürdő, klimatérius és turisztikai helyeken, valamint a fontosabb falvakban eltekinthetnek a vasárnapi zárórendelettel, s a helvi szükségletek mérten nyitva is tarthatnak. Ezek a helyek: Menyháza, Borossebes, Soborsin, Kaszoja, Radna, Bodrog, Ujarad, Pécska, Világos, Szentanna, Kisjenő, Borosjenő, Ternova, Nagylak, Pankota, Magyarpécska, Kürtös, Butyin és Berzova. Végsőlegesen a kérdésben a paritásos többség dönt.

Engedélyezték a Dacia étterem és szálloda megnyitását

A kávéház egyelőre zárva marad.

A Dacia kávéház, étterem és szálloda beültetése ügyében pénteken fordulat következett be, amennyiben a városi főorvosi hivatal a vendégszolgálati üzem részleges megnyitását engedélyezte. Ujabb helyszíni vizsgálat volt a Dacia-ban és ezalkalommal megállapították, hogy az étteremben és az ehhez tartozó helyiségekben végzett munkálatok kiküszöbölték a legsúlyosabb panaszokat, amelyek a Dacia bezárása alkalmával felmerültek. Ugyancsak megállapították azt is, hogy kettő kivételével a szálloda szobái is olyan állapotban vannak, hogy ismét átadhatók a használatnak. A helyszíni vizsgálatot végző bizottság javaslata alapján Cotioiu Romuald dr., városi főorvos saját hatáskörében megengedte kizárólag az étterem és két szoba kivételével a szállodának megnyitását. A kávéház továbbra is zárva marad mindaddig, míg a már megkezdett munkálatok befejeződnek.

Ülésezett a népszövetségi tanács

Genfből jelentik: A népszövetségi tanács ma délután tartotta meg első ülését. A közgyűlés hétfőn kezdődik. Ugy volt, hogy valamennyi külügyminiszter résztvesz a népszövetségi közgyűlésen, azonban Beck lengyel külügyminiszter és Halifax angol külügyminiszter elmaradtak, míg Bonnet francia külügyminiszter még nem határozott, hogy megjelenik-e, vagy sem.

CORSO: 3 mérs. helyárak. 5, 7.15 és 9.30-kor
Tel.: 2065

Oriasi, hata'mas. szovjet-orosz film!
Nagy Péter cár

Oroszország első cárijának, legnagyobb reformatorjának élete. — Tolstoj műve után.

„MATUZ“-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári árakon. Szeptember hónapban minden csillárhoz INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM“ égőket.

A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk.

Továbbá készpénz árak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk.

SZABÓ ALBERT

üveg és porcellán nagyáruház.

Háboru, vagy béke...

Gyors ütemben közeledik végső kifejlődéshez a nemzetközi politika válsága

Londonban fontos politikai tárgyalások kezdődtek, Páris folytatja a katonai intézkedéseket és erélyes közbelépést sürget, Róma helyesli a szudétanémetek követeléseit, Moszkva pedig hangsúlyozza, hogy mindenképpen megsegíti Prágát

Sorozatos összeütközések a szudéta-vidéken

Londonból jelentik: A morvaországi ösztetizések, amelyek kétségtelenül a szudétanémetek és Prága viszonyának kiéleződését jelentik — ha nem éppen ezt célozták — még komoly és ezidőszerű is kiszámíthatatlan fejleményekkel szolgálhatnak. A szudétanémet párt ingadozó és bizonytalan, bár Prágával szemben erélyesnek mutakozó magatartása arra enged következtetni, hogy

ott, ahol a cseh kérdésben a végső szót kimondják, egyelőre nem döntöttek.

Ugy látszik, hogy a csehszlovákiai nemzetiségi problémák okozta válság most már gyors lépésekkel közeledik a végső kibontakozás felé. Egyelőre azonban egyetlen külügyi hivatalban sem látják biztosan, mit hoz a közeljövő. London egyre komolyabban latolgatja a várható fejleményeket, de a Foreign Office tartózkodóan viselkedik. Arra, hogy mi lesz

a brit birodalom végső állásfoglalása, abból a konfliktusból következtetnek, amely a Times ismeretes cikke körül keletkezett. Az angol világlap ugyanis arról írt, hogyha a szudétanémetek a prágai kormány újabb egyezkedési kísérletével szemben is ridegen elutasító magatartást tanúsítanak, nem marad más hátra mint hogy Prágának át kell engednie Németország számára a szudéta területeket. Az angol külügyi hivatal első perctől kezdve hangsúlyozta, hogy

a lap cikke nem fedti a hivatalos álláspontot.

amikor pedig Csehszlovákia londoni követe, Masaryk Jan személyesen is óvást emelt a cikk miatt.

az angol kormány határozottan kijelentette, hogy kitart Csehszlovákia területi sérthetlensége mellett.

„Európa sorsa forog kockán“

Leon Blum, a Le Populaireben ezeket írja: Franciaországnak és Angliának fel kell fegyverkezniük abban a mély meggyőződésben, hogy most már más forog kockán, mint a szudétanémetek helyzete, más mint a csehszlovák köztársaság sorsa.

Európa sorsa van veszélyben, az európai szabadságé, vagyis Franciaországé és Angliáé is.

Az angol sajtó helyteleníti a tárgyalások megszakítására a szudétanémetek által felhozott indokokat.

A „Yorkshire Post“, Eden szócsöve szerint, jobb lett volna, ha a szudétanémetek nyíltan megmondták volna, hogy nincsenek abban a helyzetben, hogy a prágai kormány új javaslatairól nyi-

latkozzanak, ameddig azokat Hitler és Henlein felül nem vizsgálja. A lap attól fél, hogy

a csehek nagylelkűsége csak fokozza a németek étvágyát.

A német sajtó is igen behatóan foglalkozik az incidenssel és hevesen támadja a csehszlovák kormányt, amely szerinte

már nem ura a hadseregnek és a rendőrségnek és a csehszlovák kormány már nincs abban a helyzetben, hogy megegyezést köthessen.

miután a cseh hatóságok az oly egyezményt úgy sem tisztelnék, amit a kormány köt. A Börsenzeitung azzal vádolja a cseh politikát, hogy együtt dolgozik a kommunistákkal egy új helyzet megteremtése céljából.

Franciaország erélyes diplomáciai közbelépést sürget Londonban

Az angol fővárosban nagy feltűnést keltett, hogy Chamberlain miniszterelnök Londonba érkezett, ahol összehívta a minisztertanácsot s ezen kívül is fontos megbeszéléseket folytatott. A lapok jelentése szerint az angol hétfői minisztertanács egybehívása francia kezdeményezésre történt. E hír szerint a francia kormány nevében

Corbin londoni francia nagykövét felszólította az angol kormányt, hogy Berlinben sürgős angol-francia diplomáciai lépést tegyenek.

A péntek reggeli angol sajtó célzást sem tesz arra nézve, hogy mennyiben teszi magáévá ezeket a francia óhajokat. Corbinnak az angol külügyi hivatalban tett csütörtöki látogatásáról egyszerűen megemlékeznek, de nem fűznek hozzá semmiféle következtetést. Az angol sajtó minden esetre teljes egyöntetűséggel állapítja meg, hogy

gyorsan közelednek a prágai tárgyalások legválságosabb órái.

A helyzet megmentését Benes köztársasági elnöktől várják, aki szombat délután 6 órakor ebben az ügyben beszédet intéz a prágai rádióban a cseh állam lakosságához.

Az remélik, hogy Benes elnök beszédével kiemeli a kérdést abból a szenvedélyes légkörből, amelybe került.

Csütörtök este Londonban az a hír terjedt el, hogy tekintettel a morvaországi eseményekre. Runciman lord lemondott megbízatásáról. Hivatalos angol részről ezt a hírt már korán reggel megcáfolták. A pénteken megjelent londoni lapok ezt az értesülést mégis fenntartották. A Renter-ügynökség értesülése szerint Nürnbergben lehetségesnek tartják, hogy Wiedeman kapitány, Hitler bizalmasa, a közeli napokban Londonba utazik, hogy megállapítsa Anglia hangulatát a csehszlovák kérdésben.

Londonban feltűnő eseményként fogadták, hogy Maisky londoni szovjetnagykövet csütörtökön felkereste Halifax angol külügyminisztert és közölte vele, hogy

a Szovjet Unió pontosan betartja a Csehszlovákiával kötött szövetségi szerződést, bármire kerüljön a sor.

Újabb összeütközések szudétanémetek és a rendőrség között

Mialatt a világ diplomáciája izgatottan várja a prágai híreket és — legalább részben — azon igyekszik, hogy az ellentéteket enyhítse, Csehszlovákiában állandóan megújulnak az összetűzések.

Péntekre virradó éjszaka Krumauban, Freiwaldban és Egersdorfbán voltak összetűzések a szudéták és a rendőrök között.

Az utóbbi helyen Knoll Alfréd gyanus körülmények között bekövetkezett halála miatt tüntettek. Knoll Alfréd ugyanis a szudétáknak egyik vezetője volt és néhány nappal ezelőtt katonának hívták be, majd kényszerű gyanúja címén előzetes letartóztatásba helyezték és

a fogságban öngyilkosságot követett el.

A szudétanémetek körében az a hír terjedt el, hogy Knollt eltették láb alól. Követelték ezért a boncolásnak elrendelését, amit nem akartak megtenni, mire Hodzsa miniszterelnökhöz fordultak, aki azonnal elrendelte a boncolás megejtését. A boncolásnál egy szudétanémet orvos is jelen volt, de eredményt még nem lehet tudni. Szombaton különben gyásznapot rendeltek el a németek vezetői, mert akkor temetik Knoll Alfrédet.

A csehszlovák távirati iroda jelentése szerint, csütörtökön este Bömisch Krumauban 4.000 főnyi szudétanémet gyűlt egybe, akik hangosan tüntettek.

— Egy birodalom, egy nép, egy vezér! A birodalomhoz akarunk tartozni! Népszavazást akarunk! — kiáltották, majd tüntettek a zsidó lakosság ellen. A szudétanémet párt helyi vezetője beszédet intézett a tömeghez és a tüntetők benyomultak a rendőrség által elzárt egyik utcába, ahol nagyobb csoport ellenséges érületű emberrel találkoztak össze. A rendőrség megakadályozta a nagyobb összecsapást, de egy férfit mégis megverték a tüntetők. Később azután helyreállt a rend.

URANIA 3, 5, 7.15, 9.30 órákor.

Meghoztuk ezt az áldozatot is!
Olcsó helyárrakkal csodálhatsz a filmművészet pártján! szép alkotását

Walewska grófnő
Garbo és Charles Boyer.

kezdtek, a hultschini kerületben felpanaszolt iskolásérelmekre való hivatkozással.

Nürnbergi jelentés szerint mielőtt a szudéta-németek újból felvennék a tárgyalásokat a prágai kormánnyal,

Hitler kancellár sugalmazására követelni fog-

ják, hogy a csehszlovák kormány példát statuáló büntetést alkalmazzon a mährisch-osterau incidens előidézőire.

Szudetanémet részről hivatkoznak arra, hogy hasonló esetekben a hünösök még sohasem nyerték el az őket megillető büntetéseket.

Hitler kérdést intéz a szudétanémetekhez

Kundt szudéta-német képviselő ma újra tárgyalta Hodzsa Milan miniszterelnökkel, Franck képviselő, Henlein megbízottja ma reggel Nürnbergbe utazott. A Daily Express tudni véli, hogy Hitler kancellár már megszövegezte azt a felhívást, amelyet a csehszlovákiai szudéta-németekkel is közöl és amelynek főbb pontjai a következők: Kívánja-e a csehszlovákiai némettség a német birodalomhoz való csatlakozást, vagy pedig kívánják-e a szudéta-németek a jelenlegi állapotok fenntartását.

A Reuter-iroda jelenti: Hitler vezérkancellár az utolsó pillanatban lemondta megjelenését a nemzeti szocialista nőszövetség ülésén, ahol a Führer beszédet akart mondani. A lemondás oka, hogy alaposabban foglalkozhasson a szudéta-német kérdéssel. A délelőtti folyamán Ribbentrop beszámolt Hitlernek Henderson berlini angol nagykövettel folytatott tárgyalásairól. A Nürnbergben tartózkodó Henderson angol nagykövet ugyanis ma délelőtti megbeszélést folytatott Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel. A megbeszélés közel egy órát vett igénybe, majd utána ugy a külügyminiszter, mint a nagykövet résztvettek a diplomáciai kar részére rendezett ebéden.

A L'Oeuvre tudni véli, hogy a Hitler kancellárnál lefolyt tanácskozás után, amelyen résztvett Göring porosz miniszterelnök, Göbbels propagandaugyi miniszter, Ribbentrop külügyminiszter és a nagyvezérkar néhány tagja a helyzet némileg javult. A lap megállapítja, hogy

a megbeszélés alkalmával Göring a háború ellen nyilatkozott és hasonló álláspontra helyezkedtek a nagyvezérkar jelenlevő képviselői is. Ezzel szemben Göbbels propagandaügyi miniszter és Ribbentrop külügyminiszter fenntartották azon álláspontjukat, hogy a feszültséget csak háborúval lehet levezetni.

Nyilvánosságra hozták a csehszlovák kormány új javaslatát

A csehszlovák kormány közétette azt a javaslatot, amely abból az alapelvből indul ki, hogy a nemzetiségi kérdésben konkrét és gyakorlati megoldást hozzon, amely végül is ebben a kérdésben a teljes békére vezet. A javaslat mindenekelőtt kiemeli az állam szuverenitását.

A közalkalmazásban valamennyi nemzetiség százalékos igénye jut érvényre

és pedig a legalsóbb rangfokozattól a legmagasabbig. A túlnyomólag németlakta területeken új német erők alkalmazása által a teljes proporcionáltság elvét juttatják érvényre. Arra azonban, hogy a nemzetiségek által lakott vidékeken egyenlő arányban helyezhessenek el németeket, magyarokat, lengyeleket, vagy kisorozokat, szükség van arra, hogy a tisztviselői karban bizonyos áthelyezéseket eszközöljenek. Ez az intézkedés a bírói át nem helyezhetőséget nem érinti.

A központi hivatalokban hasonlóan az arányosság szerint alkalmaznak más nemzetiségiüket.

Az egyes minisztériumokban a paritás elvét juttatják érvényre és megfelelő arányban foglalnak el tisztségeket a nemzetiségek is. Az állam által privilegizált nagyvállalatokat kötelezik a proporcionáltság bevezetésére. Az államháztartásban, az állami költségvetésben a proporcionáltság alapján a kiadásokat, beruházásokat, bevételeket e nemzetiségi kulcs szerint osztják el.

Állami vállalatok részére végző munkák odaítélésénél ugyancsak a nemzetiségi kulcsszám alapján járnak el.

A közbiztonsági szolgálatba a régi rendet vezetik be, annak irányítását a csendőrség, a helyi biztonsági közegek és rendőrség látja el.

A német, magyar, lengyel és kisoroz nyelv szabad használatát a kormány mindenkor biztosítja. A javaslat módot ad a nemzetiségeknek arra, hogy jogaikat együttesen védjék.

A csehszlovákiai nemzetiségek egységfrontja

Az angol diplomáciai körök és a közvélemény nagy érdeklődéssel fogadta a csehszlovákiai nemzetiségek egységfrontját.

A csehországi német, magyar, szlovák és lengyel nemzeti kisebbségi pártok közös arc-vonalat képző elhatározása történelmi fontosságú.

— írja a Daily News — és ennek következtében Csehszlovákiának számolnia kell azzal, hogy országuk még a szudétanémetek kiválása esetén sem lesz egységes állam. A többi londoni lap szintén részletesen megemlékezik a csehszlovákiai kisebbségek összefogásáról és azt különféle-képpen kommentálják.

Varsói jelentés szerint a lengyel lapok is beszámolnak a csehszlovákiai kisebbségi pártok vezetőinek csütörtöki együttes üléséről. A Curier Varsavsky megállapítja, hogy a közös állásfoglalás

megegyezik a szudétanémetek helyzetét a prágai tárgyalások során.

Más prágai jelentések azt az értesülést közlik, hogy a cseh nemzetiségek az állam átépítését csak a husz év óta elszenvedett károk jóvátételével tartják lehetségesnek. Így,

a határmenti részekből eltávolított telepések visszaköltöztetését, az elmozdított kisebbségi hivatalnokok visszahelyezését is követelni fogják.

Olaszország támogatja a szudéta-németek követeléseit

Londoni jelentés közli, hogy péntek délelőtti újabb miniszteri megbeszélés folyt le a miniszterelnökségen, amelyen résztvett Chamberlain miniszterelnök, lord Halifax külügyminiszter, sir John Simon és Vansittart. Az angol kormányfő a mai nap folyamán Attlee őrnagyval, a munkáspárti ellenzék vezetőjével találkozott. Anthony Eden volt külügyminiszter tegnap délelőtti félórás látogatást tett a külügyi hivatalban.

Páris ugyancsak nagy érdeklődéssel, a már meglelt katonai intézkedések jegyében figyeli az események alakulását. A francia lapok híradása szerint a haditengerészet ugyanolyan elővigyázatú rendszabályokat fogantatott, mint a légiolt. A szabadságon levő tiszteket, altiszteket és legénységi állománybelieket visszahívták, a hadihajókat ellátták megfelelő mennyiségű municióval és 60 napra szóló élelemmel.

A római lapok jelentése szerint Ciano gróf olasz külügyminiszter csütörtökön este megbeszélést folytatott a római francia ügyvivővel. Ezen a tanácskozáson kizárólag a szudéta kérdéssel foglalkoztak és a külügyminiszter reményét fejezte ki, hogy a kérdést sikerül békésen elintézní.

Az Informatione Diplomatica éles hangon támadja a szudéta-német kérdés miatt a demokráta államokat. Rómában úgy látják, hogy a szudéta kérdés körül Moszkvában és egyes államokban veszélyes játékot üznek azzal, hogy Prágát ellenállásra tüzelik. Olaszország magatartását a szudéta-német kérdésben leszögezte azokon a megbeszéléseken, amelyeket Hitler Rómában folytatott Mussolini miniszterelnökkel. A lap szerint

olasz politikai körökben helvestik a szudéta-németek karlsbadi követeléseinek nyolc pontját és evuttal kiemelik, hogy Henlein a szudéta párt vezére soha nem gondolt arra, hogy a németlakta területeknek Csehszlovákiától való elszakítását követelje.

Lord Runciman új tervezet készit

A Havas távirati iroda jelentése szerint lord Runciman ma jegyzéket terjesztett be az angol külügyi hivatalhoz, amelyben a Henlein-nal történt megbeszélések eredményeit tárta fel. A Prager Mittag híradása szerint e jegyzék tartalmazza a csehszlovák kormány indítványait is, ezenkívül egy kompromisszumos tervet is, melyet abban az esetben hoznak nyilvánosságra, ha a szudetanémetek visszautasítják a csehszlovák kormány ajánlatát.

A Havas jelentése szerint a cseh kormánykoalíciónak pártjai rendkívüli ülést tartottak, amelyek során a kormány kisebbségi javaslatával szembeni álláspontjaikat szögezték le. A nemzeti szocialista párt után az agrár és a szociáldemokrata párt is határozatot hozott. A nemzeti egységpárt határozata: „Pártunk csakis olyan feltételt fogadhat el, amelyben nem sérül az állam területi épségét és állami szuverenitását. Éppen ezért fenntartjuk azon jogot, hogy véleményünket nyilváníthassuk a kormány kisebbségi javaslatára vonatkozólag, miután azt közelebbről is áttanulmányozhatuk.”

Még ebben az évben kiírják Jugoszláviában a választásokat

Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány csütörtökön délután minisztertanácsot tartott. Megbízható helyről eredő értesülések szerint elhatározták, hogy még ebben az évben megtartják az új képviselőválasztásokat. A parlament feloszlatása és az új választások kiírása között csak a legrövidebb időt engedik, hogy elkerüljék a belpolitikai élet nyugtalanságát.

Uj törvény biztosítja majd a hegyközségek autonómiáját

Az arad-hegyaljai hegyközségek szüret előtt szeptember végén vagy október elején, az alapszabályok szerint tartják rendes évi közgyűlésüket, amelyen a múlt év számadásait és a jövő év költségvetését vizsgálják felül, illetve állapítják meg. A szüret határidejét is ekkor állapítják meg, valamint a hegyközségek munkarendjét. Az elmúlt évi mezőgazdasági törvény megjelenése után az a hír terjedt el, hogy a hegyközségek autonómiáját megszüntették. A hír már ekkor túlzott volt ebben a formájában, most pedig felkerestük Ispravnic Sever dr.-t, az Aradmegyei Szőlészeti Szindikátus elnökét, aki erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Ez év júliusában a Szindikátusok Uniójának Bucurestiben tartott közgyűlésén felemlítettem ezt a kérdést és rámutattam arra, hogy milyen hasznos munkát végeztek az aradmegyei hegyközségek, amíg autonómiával rendelkeztek. Ügyeik minden tekintetben rendezettek és a hegyközségek ezen gazdálkodás alatt olyan nagymérvű előrehaladásról tettek tanubizonyosságot, hogy az autonómia megvonása káros hatással lenne. A Szindikátusok Uniója annyira magáévé tette felszólamlásomat, hogy elhatározták nemcsak az aradmegyei hegyközségek autonómiájának biztosítását, hanem annak kiterjesztését az egész ország területére. Közvetlenül a közgyűlés után alkalmam volt magával a földművelésügyi miniszter urral a kérdéstről beszélni, aki szintén leszögezte, hogy a hegyközségek önkormányzata biztosítva van és ilyen módon akarják ezt biztosítani az egész ország területén is. A miniszter ur a továbbiakban azt is közölte velem, hogy most dolgozik az erre vonatkozó törvénytervezet el készítésén. Ettől függetlenül már júniusban Dobriceanu Mihail ezredes, Aradmegye prefekusa megmondotta, hogy a hegyközségek zavartalanul élvezhetik tovább önkormányzatukat.

Itt írjuk meg, hogy egyes községekben már próbálkoztak hivatalos községi vezetők a szőlőügvekre belefolyó, de Aradmegye prefektusának erővel rendelkezése elejét vette a hasonló próbálkozásoknak.

Új városvezetők a torony alatt

Arad valamennyi polgárának igazságot és egyenlőséget hirdet Vlad Alexandru tábornok, az újonnan kinevezett polgármester

Fényes külsőségek között, ünnepi hangulatban vették át a város vezetését Aradváros hat évre kinevezett első hivatalnokai. Az új közigazgatási törvény gyakorlati alkalmazása vette kezdetét Vlad Alexandru polgármester és Bejan Romulus dr. beiktatásával

Marta Alexandru dr. királyi helytartó iktatta be az új polgármestert és az alpolgármestert

Péntek délelőtt 11 órakor, ünnepélyes külsőségek között megtörtént Vlad Alexandru tábornok, Arad újonnan kinevezett polgármesterének és Bejan Romulus dr. első alpolgármester beiktatása. Dél-előtt megérkezett Aradra a kormányzóság gépko-csiján Marta Alexandru dr. Temes-tartomány királyi helytartója, akit az alkalomnak megfelelően feldisztált városházán Rișcuția Moise ezredes, kirendelt polgármesterhelyettes fogadott. Előkelő vendégsereg gyűléshelyre a városháza nagy tanács-teremben, amelynek aajtáig, — végig az épület főkapujától, a szönyeggel bevont lépcsőházon keresztül, — díszbeöltözött, sisakos rendőrök álltak sorfalat. A termet értékes szőnyegekkel ékesítették, szőnyeg borította az erkélyek peremét és az elnöki asztalt is.

Krisztus Igéjének jegyében

Pontosan tizenegy órakor kezdődött meg a beiktatás napirendje, amelynek első pontja ünnepi istentisztelet volt. Az emelvényen, az elnöki széknél Marta Alexandru dr. királyi helytartó, mellette jobbra Vlad Alexandru tábornok, polgármester, ille-tve Rișcuția Moise alpolgármester, balra pedig Dobriceanu Mihail ezredes, Arad megye kirendelt prefektusa, valamint Bejan Romulus dr., az új első alpolgármester foglalt helyet. A terem padosorait Arad társadalmának színe-java töltötte meg. Ott voltak a hatósági vezetők, a város tisztikara, a többségi értelmiség kiválóságai, a kisebbségi élet vezetői és tagjai, az összes egyházak vezetői papjai, a város tisztviselői kara, valamint a különböző egyesületek, intézmények, közületek képviselői.

Codreanu Florea és Mihai Viorel görögkeleti

Hűség a Trón, az ország és a közjó iránt

Marta Alexandru dr. királyi helytartó azzal kezdte szavait, hogy felolvasta a kormányzósághoz Bucureștiből érkezett táviratot, amely Vlad Alexandru dr. és dr. Bejan Romulus Arad város polgármesterévé, illetve alpolgármesterévé nevezi ki és amely arról intézkedik, hogy

a helytartó a király és a kormány képviselőiben személyesen iktassa be a város új vezetőit.

A továbbiakban ismertette azokat a körülményeket, amelyek őfelsége a királyt az ország belső politikai berendezkedésének megváltoztatására készítették.

— Őfelsége II. Carol király — mondotta a helytartó — látta, hogy a dolgok nem éppen úgy folynak, ahogy kellene. A nemzet több ízben elégedetlenségét nyilvánította. Ezért az uralkodó szakított a múlttal és új utakra tért.

Beszédében kitért az alkotmány módosítására, valamint arra is, hogy az ország lakosságának tulyom többsége impozáns módon fogadta el az új alaptörvényt, amelyet a változott viszonyoknak megfelelő törvények egész sora követett. Ezek között legfontosabb az új közigazgatási törvény és erről hosszabban emlékezett meg a helytartó, aki néhány szemléltető példával szolgált az új szellemről, amely ebben a törvényben megnyilvánul.

Az újonnan kinevezett városvezetőkéről megemlékezve elsősorban arról beszélt, hogy Vlad Alexandru tábornok mintegy 20 esztendeje lakik állandóan Aradon, a háború előtt is itt teljesített katonai szolgálatot, tehát nemcsak őt ismerik jól ebben a városban, de az új polgármester is kiváló ismerője Aradnak.

Vlad Alexandru katonamester, a rend embere, aki több ízben tanúságot tett arról, hogy érző szívű ember, a rendet hozza, a rendet, amelyre olyan nagy szükségünk van. (Lelkes taps és éljenzés. A közönség melegen ünnepeli a hat évre kinevezett polgármestert.)

— Vlad Alexandru tábornok egész ember, mint ahogy Bejan Romulus dr. alpolgármestert

lelkészek, Stanciu Nicolae kántor segédletével szolgáltatták az istentiszteletet és ennek befejezése után Codreanu Florea mondotta el az egyház nevében az első üdvözlő beszédet.

— Kegyelmes Uram, polgármester ur, igen tisztelt megjelentek — kezdte beszédét a lelkész, aki elsősorban méltatta azt a megtiszteltetést, amelyben Aradnak része van Marta Alexandru dr. királyi helytartó jelenlétével. Az új polgármesterekhez intézve szavait Krisztus igéit idézte a lelkész, mondván, hogy

Krisztus szerint, aki magvas tisztségre emelkedett, annak szolgálnia kell. Kéri a polgármestert, szolgálják ők is atyai jóindulattal ennek a városnak érdekeit és viseljék szívükön a városi tisztviselői kar ügyeit is.

Vlad Alexandru tábornok — mondotta — kiváló katona, de éppen a kiváló katonának legszebb erénye, ha atyai indulatokkal viseltetik alantaisai iránt.

Végül a megjelenteken keresztül a város lakosságához szólott az egyház képviselője, kérve, hogy Arad támogatassa szeretettel és megértéssel az új városvezetőket.

A lelkész szavait emelkedett hangulatot teremtettek. A megjelentek átértékelték, hogy olyan ünnepi esemény megy végbe a torony alatt, amely nem mindennapos és amely határkövet jelent a városvezetés történetében. A hangulathoz méltó tónusban szólott ezután Marta Alexandru dr. Temes-tartomány kormányzója, a király és a kormány képviselője, aki néma csendben, általános érdeklődés közepette mondotta el beiktató beszédét.

is egész embernek, derék közigazgatási tisztviselőnek ismerik.

— És most, hogy betöltött küldetésem révén rám hárult feladatomból, megkérdelem az új polgármestereket: elfogadják-e a rájuk osztott terhes tisztséget? Ha igen, kérem őket, tegyék le a hivatali esküt, amelynek letétele minden közhivatalnok számára kötelező.

Az új polgármester és ugyancsak újonnan kinevezett helyettese, emelt hangon mondták el az esküszöveget, amely szerint hűséget fogadnak a Trónnak, az országnak és a közjóknak. Felelősködtek az alkotmányról és hivatali titoktartást fogadtak. Az eskütétel Codreanu lelkész közbenjöttével történt meg, majd a kormányzó folytatta beszédét:

„A becsületnek és jognak kell uralkodnia az aradi városházán!”

Marta Alexandru dr. helytartó ezután meleg szavakkal emlékezett meg Codreanu Romulus törvényszéki főnök volt kirendelt polgármester tevékenységéről. Méltatta munkásságát és köszönetét fejezte ki a betegsége miatt távollévő főnöknek. Végül ismét az új polgármesterekhez intézte szavait s a következőket mondtotta:

— A ráruházott jog alapján felkérem Önöket, hogy foglalják el helyüket. Ugy hiszem nem kell utbaigazításokat adnom, hiszen Vlad Alexandru tábornok-polgármester, gyakorlott, tapasztalt férfi. A becsületnek és a jognak kell uralkodnia az aradi városházán, valamint a cselekvésekben való azonnali megvalósításnak, mert ezen utóbbi nélkül nincs eredményes munka. Hiszem és tudom, hogy Vlad tábornok szigorú kézzel lát hozzá a város ügyeinek vezetéséhez, de ez a szigor nem jelent igazságtalanságot, mert a törvényt és a jogot egyformán mérik mindenki számára. Adjon az Isten erőt mind-

nyájunknak, hogy a haza, a király és a köz javára tevékenykedhessenek és felvirágoztassák a várost.

Az új alpolgármester személyének méltatása során kiemelte, hogy Bejan dr. fiatal, tetterős és munkára kész ember, akit arra kért a királyi helytartó, hogy felelősséget, a polgármesterrel mindenkor az őszinteség és nyílt egyetértés eszközeivel dolgozzék együtt. (Taps, éljenzés.)

„Aradot föl kell ráznunk a letargiából!”

Amikor a taps és éljenzés, amely Marta Alexandru dr. emelkedett szellemű szavai után felhangzott, elcsendesedett, Vlad Alexandru tábornok, Aradváros új polgármestere emelkedett szólasra.

— Szónok számára is nehéz feladat ilyen ünnepi percekben megfelelő szavakat találni. Én pedig csak egyszerű katona vagyok, aki eddig inkább csak tudomásul vettem és teljesítettem a parancsokat. Szavaim tehát, ha egyszerűek is, de lélekből jönnek. (Nagy taps.) Ugy a magam, mint dr. Bejan Romulus nevében köszönetemet fejezem ki a királyi helytartó urnak, hogy jelenlétével megtisztelte a beiktatás ünnepségét és kérem továbbítsa a legmagasabb hely felé mély hálánkat és köszönetünket. Egyben pedig biztosítom a helytartó urat, hogy hittel és a király iránti hűséggel dolgozunk, a belénk helyezett bizalomra való érdemesség bebizonyítására.

Korai lenne úgynevezett programról beszélni, egyet azonban ígérhetek: minden erőnkkel felhasználjuk a város emelése érdekében, hogy felelősséget a letargiából, melybe süllyedt és a román elemnek megadjuk a fejlődés lehetőségét, hogy az idegenek is megláthassák, milyen megújításokra képes a románság.

(Lelkes taps.)

Arad közönsége jól ismer engem és úgy tekintenek, sőt úgy is szólhatnak, mint öreg atyjukat. Biztosíthatom is Arad közönségét, hogy szülő módjára állok a város élén és jobban, rosszban osztani kívánok sorsukban.

Szigoru szülő lesznek azokkal, akik nem tisztelik a törvényeket, de jóságos szeretetem su-gárzik azok felé, akik eleget tesznek kötelességeiknek.

Az új közigazgatási törvény a megvalósítási lehetőségek eszköze és módját ad a város tekintélyének emelésére.

„Üzenet a kisebbségi polgároknak!”

— Ebben a városban kisebbségi polgárok is laknak, hangzott a polgármester kinyilatkoztatása. A hogyan a múltban sem tettem semmielő megkülönböztetést vallások s nemzetiségek között, úgy a jövőben sem ismerem ezeket a választásokat és éppen úgy gyámoltam a kisebbségi lakosságot is, mint a város bármely polgárát. Csak egy kéréssel fordulok feléjük, hogy hűséggel és becsülettel támogassák munkásságunkat.

— Nyílt ajtók mellett akarunk dolgozni, hogy mindenki láthassa: hogyan dolgoznak itt, miképpen gazdálkodnak a közpénzekkel. Elsősorban emelni kívánom a külvárosok színvonalát, mert

a külvárosra tekintve mindig az az érzésem, mintha olyan várat látnék, amely rossz erődítményekkel van körülvéve.

CENTRAL: 3, 5, 7, 15 és 9.20-kor.

Johann STRAUSS:

A DENEVER

LIDA BAAROVA, HANS SÖHNKER, FRIEDL
CZ-PA, HANS MOSER.

A belvárosban emelni kívánom a román elemek elhelyezkedési lehetőségét és általában a város fejlesztésén óhajtók dolgozni. Most, hogy elfoglalom új tisztségemet,

Önökkel együtt élient kiáltok a királyra Mihail nagyvajda trónörökösre, a kormányra, Marta Alexandru királyi helytartóra s a hazára.

A tábournok szavait hosszantartó, bensőséges éljenzés követte, ami megújult, amikor Marta Alexandru dr. tartományi helytartó a jegyzőkönyv aláírása alkalmával ismét lelkes és hódolatteljes szavakkal emlékezett meg az uralkodóról.

A városi ügyvitel átvétele

A beiktatás ünnepélyes és hivatalos részének befejezése után a megjelent egyesületek és testü-

Szűkebbkörű társaság a vasuti étteremben

Egyébként a beiktatásnak érdekes eseménye volt az a szűkebbkörű társaság, amely a vasuti étterem külön helyiségében folyt le és melyen tíz aradi személyiség volt vendég dr. Marta Alexandru, királyi helytartó asztalánál. Résztint a városházán történt fogadáson, részint rögtön ezt követőleg szóbeli és írásbeli meghívást kaptak dr. WILD Endre kiérdemesült rendőrnök, az aradi minorita rendház főnöke, POPA Iosif görög katolikus főesperes, PARECZ Béla dr., az aradi magyarság vezető egyénisége, MÜLLER Vendel dr., az aradi és aradvidéki németiség ismert vezetője, valamint FURNICA Alexandru postafőnök. Az ebéden résztvettek még a vendéglátó dr. MARTA Alexandru királyi helytartón kívül, PROSTEANU N., a helytartó személyi irodájának vezetője, DOBRICEANU Mihail ezredes, kirendelt preiek-

letek vezetői; közöttük a romániai népkisebbségi ujságírószervezet aradi csoportjának képviselői is tisztelegtek a királyi helytartó, a polgármester és Arad első és alpolgármestere, valamint Dobriceanu Mihail ezredes, kirendelt prefektus előtt, majd a városvezetőség a polgármesteri hivatal helyiségében és a kistanácsteremben felállított hideg falatozóban látta vendégül az ünnepség résztvevőit.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó gépkocsin Kisjenőre utazott, ahol Suciu Ioan dr. volt miniszter, közjegyző vendége.

Vlad Alexandru tábournok, polgármester és Bejan Romulus dr. első alpolgármester különben átvették már a város pénztárát. Riscuția Moise alezredes, alpolgármester, egyelőre hivatalában marad és mint második alpolgármester folytatja tevékenységét.

tus, VLAD Alexandru tábournok, polgármester, BEJAN Romulus dr. első alpolgármester és RISCUTIA Moise alezredes, kirendelt alpolgármester.

A fehér asztalnál folytatott megbeszéléseknek szigorúan bizalmas jellege volt és valószínűleg kisebbségpolitikai kérdésekről állott kapcsolatban. Ismeretes, hogy a kormány legmagasabb helyről megnyilatkozó óhajnak eleget téve és saját magabbrendű célkitűzéseinek szolgálatában, emelkedett szellemű kisebbségpolitikai álláspontot érvényesít és ez az aradi megbeszélés, amelyen a kisebbségi vezetőségi személyiségek is részt vettek, önkéntelenül is összefüggésbe hozható a kormány szándékaival Nem lehetetlen, hogy a második alpolgármester kinevezésének kérdése is szóba került ez alkalommal.

Az országos evezős bajnokságokon:

Az aradi Maros nyolcása és a Hellas női négyese szerezte meg az országos bajnokságot

Verseny közben elsüllyedt a Maros négyes regattája. — Az evezősszövetség rendelkezésére négy napos kirándulásra indulnak az országos bajnokság versenyzői

Ófelsége II. Carol király legmagasabb elismerése

Constantából jelentik: Csütörtökön délután, a „Vizisportok napján” a mamaiai tavon bonyolították le az országos evezős bajnokságokat, amelyeknek eredményeit nemcsak Arad, hanem az egész ország sportoló tömegei óriási érdeklődéssel várták. A legutóbbi távirati jelentések — mint ismeretes — már közölték, hogy ezen a napon, amidőn a romániai vizisport fejlődését ünneplik, Ófelsége II. Carol király és Mihail nagyvajda is megtisztelt látogatásával az ősi tengerparti város. Ezen a napon avatták fel az új román óceánjáró gőzöst, a „Transilvania”-t s ugyanez alkalommal tengerészünnepségek is voltak. A tengerészünnepségek keretében egy hatalmas koszorút dobtak a Fekete-tenger vizébe a hősihalott tengerészek emlékezetére...

Az országos evezős bajnokságok során megíspetések adódtak: a temesvári evezősök várokozásán felül jórészt szerepeltek, a versenyszámok rangsora másképpen alakult, mint ahogy előre látható volt... Ennek oka kétségtelenül az országos evezős bajnokságok megíspetésszerű elhalasztása, amelynek szenvedő hőse az aradi evezőssport lett. Az aradi klubok a halasztás következtében nem tudtak minden esélyes versenyzőt a küzdőtérre állítani.

A versenyhajók késve érkeztek...

A távirati és telefonjelentések s az időközben Aradra érkezett levelek alapján igyekezzünk a szeptember 8-iki országos versenyt megeleveníteni addig is, amíg az aradi versenyvezetők visszatérnek és személyesen számolnak be a küzdelmek lefolyásáról.

Egy szeptember 6-iki postabélyeg keltezésű levél arról számol be, hogy az aradi klubok versenyregattái csak ezen a napon érkeztek meg a verseny színhelyére.

Tehát az aradi versenyzők nem kezdhették meg az edzést idejében, mint a temesvári versenyzők, akik két nappal előbb érkeztek a mamaiai tó partjára. A temesváriak máskülönben éppugy, mint az aradi Maros klub, budapesti edző kíséretében kezdték meg a verseny előtti edzéseiket. A temesváriak, miután versenyversenycsónakjaik előbb érkeztek meg, azonnal „tapasztaló-utrá” indulhattak a szokatlan, hullámos vizen, de az aradi Maros, Hajós, Hellas, ATE... csak később ülhetek versenycsónakjaikba. A mamaiai tó, miután a

utazhatott Constantába. Így a nyolcas verseny Arad csapatai között dőlt el.

A verseny előtti izgalom Aradon

Ilyen körülmények között rajtolt az aradi mezőny az országos küzdelmekben. A levelekből még kitűnik, hogy a versenyzőknek nem izlik a Fekete-tenger melléki vendéglők olajos étele s ez ugyancsak a versenyzők testi állapotának rovására ment. Csütörtökön este, a verseny napján Aradon érhető izgalommal és kíváncsisággal várták az eredmények érkezését. Az aradi telefonpalota váróterme tele volt az evezős klubok tagjaival. A megbeszélések szerint a Maros-klub a telefonpalotába küldte az értesítést, míg a Hajós-klub egyik vezetőségi tagjának, Reismann Jenő lakására telefonálta meg az eredményeket.

Este fél tíz után jelentkezett először Constanta, ahonnan közölték a verseny lefolyását. A jelentés szerint a verseny napján napsütéses idő volt, a tenger nyugodt, de a tó vize meglehetősen hullámos volt. Ez is megakadályozta az aradiakat a fölényes győzelemben...

A részletes eredmények: Skiff, bajnok: Cserháthy CFR Temesvár, 2. Marzon Metropola București, 3. Barthos Maros.

Dublo, bajnok: Metropola București, 2. Regatta Temesvár, 3. Maros Arad.

A „Maros” négyese elsüllyed

Négyes, bajnok: Előre Temesvár, 2. Hajós Arad, 3. Metropola București. A versenycsónakok az erősen hullámzó vízben csak a legnagyobb vigyázzal tudtak rajtolni. Hullámok dobálták a könnyű regattákat s a víz ellepte a csónakok alját. A Maros négyese, amely szép esélyekkel indult, a legszerencsésebb volt: a hullámok átcsaptak a hajón, amely süllyedni kezdett. A kisérő motorosok azonnal az elmerülő csónak segítségére siettek s a legénységet „kihálázták” a vízből. A többi versenycsónakok is a cél után szinte kivétel nélkül elsüllyedtek, annyi víz ömlött a regatták mélyére. Nyolcas, bajnok: Maros A) csapata, 2. Hajós Arad, 3. Maros B).

Női négyes, bajnok: Hellas Arad, 2. ATE Arad, 3. Metropola București.

Kajak, bajnok: Metropola București, 2. Metropola București, 3. Regatta Temesvár.

A versenyek után Ófelsége II. Carol király elismerésével tüntette ki a versenyzőket, — a szép, izgalmas versenyeket mindvégig érdeklődéssel figyelte. A versenyvezetők a küzdelmek lebonyolítása után négy napos hajókirándulásra indulnak, — az evezős szövetség egy gyönyörű, kényelmes yachtot bocsátott rendelkezésükre.

✱

Az országos evezős bajnokságok eredményei meglehetősen lehangolóak — aradi szempontból. A multban fölényesen győztek, — az evezős-hegemóniával mindig Aradváros dicsekedhetett... Most — talán csak a versenyek szeptemberre való halasztása miatt — sok biztosnak látszó győzelem kisiklott az aradi evezősök tenyeréből. Azonban ez nem lehet lehangoló! A legyőzött komolyabban s lelkesebben kell készüljön a jövő küzdelmekre, ahol egyenlő körülmények között csak az izmok keménysége és a lélek felkészültsége vívhatja ki a győzelmet. (n. l.)

Hazaérkezeti Orezeanu Romulus törvényszéki főelnök és felesége

Csütörtökön délután fél 4 órakor budapesti mentőautó állt meg egy aradi ház előtt. A hatalmas, kitiűnő rugózási kocsiból orvos lépett ki elsőnek, majd nagy vigyázzal emelték ki a kocsiból Orezeanu Romulus törvényszéki főelnököt, aki feleségének társaságában Budapestről tette meg betegszállító gépkocsin az utat haza, hogy a súlyos autószerencsétlenség következményeit, most már itthon, hazai környezetben pihenje ki. Orezeanu Romulusnál állapotában, mint azt már többször jelentette az Aradi Közlöny, szerencsés javulás állott be úgy, hogy a néhány hetes budapesti szanatóriumi kezelés következtében már nem mint beteg, hanem mint ápoló tartózkodott férje mellett. Orezeanu Romulus főelnök sérülésének gyógyulása hosszabb ideig tart, de remélhető, hogy a főelnök most már a teljes javulás útjára lép és mihamarabb ismét elfoglalja helyét az aradi törvényszék élén.

A főelnök és feleségének hazaérkezése előtti napon Ludosan Nicolae törvényszéki tanácselnök, a negyedik tagozat elnöke felutazott Budapestre, hogy a hazaszállításra mindent előkészítsen. Így történt azután, hogy csütörtökön reggel fél 9 órakor a budapesti men-

tőgyesület egyik legkitűnőbb betegszállító-gépkocsiján indultak utnak Arad felé Orezeanu Romulus főelnök és felesége. Az autón dr. Hunyadi Balázs az Országos Mentőegyesület orvosa utazott mint kísérelő, valamint Szalay György, aki szintén a mentőegyesület megbízásából tette meg az utat. Ugy az orvos kísérelő, mint a mentőegyesület megbízottja az egész uton a legnagyobb elővigyázzal állottak a főelnök rendelkezésére.

Aradra érkezve, a főelnököt lakása virágokkal feldíszítve várta és barátainak aggódo érdeklődése, amely különben egész betegsége alatt megnyilvánult. Számosan keresték fel már az első napon a főelnököt, akit azonban a hosszú ut kimerített és így egyelőre csak legszűkebb rokonai és baráti kört bocsátottak be a családhoz. Orezeanu Romulus főelnök orvosi vélemények szerint hamarosan kiheveri a súlyos szerencsétlenségét, amely valóban mélységes megdöbbenést és részvétet keltett város-szerte. Amilyen nagy volt azonban a részvét, olyan általános most az öröm, amikor a főelnököt már aradi lakásán ápolják és számolni lehet biztos felépülésével.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Égész évre... 840 lei // Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 lei // Egy hó apra 70 lei

Kirándulók halálos vasuti szerencsétlensége

Marosvásárhelyről jelentik: Súlyos vasuti szerencsétlenség történt Marosvásárhely közepén. Tíz kirándulóból álló társaság vasuti hajtányon indult meg azon a sínpáron, amely nem volt szabadnak jelezve...

IDŐJÓSLAT. Változó felhőzet, a hőmérséklet kissé süllyed, helyi esők lehetségesek.

COMNEN KÜLÜGYMINISZTER ÉS LITVINOV TÁRGYALÁSA GENFBEN. Genfből jelentik: Avenol népszövetségi főtitkár tegnap ebédnél látta vendégül a tanács tagjait.

Magyarországra látogat a lengyel köztársasági elnök. Budapestről jelentik: Az „Esti Újság” biztos forrásból szerzett értesülése szerint Moscicky lengyel köztársasági elnök október elején ötnapos tartózkodásra Magyarországra érkezik.

Elhelyezték Pacliseanu vezérigazgatót a kisebbségi kormánybiztosságról. Bucurestiből jelentik: Zenobie Pacliseanun, a kisebbségi kormánybiztosság vezérigazgatóját legfelsőbb rendelettel áthelyezték a kultusz- és szépművészeti miniszteriumba.

Polgári repülés számára tilos zónák. Bucurestiből jelentik: A légügyi és tengerészeti miniszterium az ország határvidékébe tilos zónákat állított fel a polgári repülőgépek részére.

Vegyvizsgálat alá veszik a pernyávi vizet. A városi főorvosi hivatal részéről intézkedés történt, hogy a Pernyáiban történt ifjúság-előfordulások miatt a városrész ivóvízszolgáltatását egészségügyi szempontból a legszigorúbban ellenőrizzék.

Eltemették Bucurestiben Grigore Filipescu hamvait. Bucurestiből jelentik: Pénteken este érkezett Bucurestibe Grigore Filipescu özvegye, aki külföldön elhunyt és elhamvasztott férjének földi maradványait hozta vissza szülőföldjére.

Városi tisztviselők figyelmébe. A városvezetőség értesíti az összes szabadságon levő városi tisztviselőket, hogy a mai nappal minden szabadságot visszavonnak és a tisztviselők kötelesek azonnal megjelenni hivatalukban.

Új rendelkezés a vatta és kötszer árusításáról. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi miniszterium elhatározta, hogy a jövőben a drogériák számára is engedélyezi a vatta, valamint kötszerek eladását.

Hatmillió fontos angol kölcsönt kap Bulgária. Londonból jelentik: Boris bolgár király londoni tartózkodása alatt tárgyalásokat folytat 6 millió fontos bolgár kölcsön felvétele érdekében.

Hivatalos órák a városházán. Szeptember 9-étől kezdve az aradi városházán naponta fél 8 órától fél 2-ig és délután négytől hetig tartanak hivatalos órák.

Sárga egyleicséket hoznak forgalomba. Bucurestiből jelentik: A kormány 37 millió 608 ezer leies rendkívüli hitelt nyitott meg a pénzügyminiszterium számára, hogy ebből az összegből az 1938-39. év folyamán az állami pénzügyekben készülő pénzürmek előállítására költségeit fedezze.

Eljegyzés. Rosenczweig Klári (Arad) és Grünberger László (Targu-Mures) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.)

Figyelem! Figyelem!
Orosz hét a
Magazin „Centrum”
ban Arad, strada Bratianu 3.

Ngy váfa-zték: Harisnya, szetter, keziyü
es mindennemü kötöttárukban.

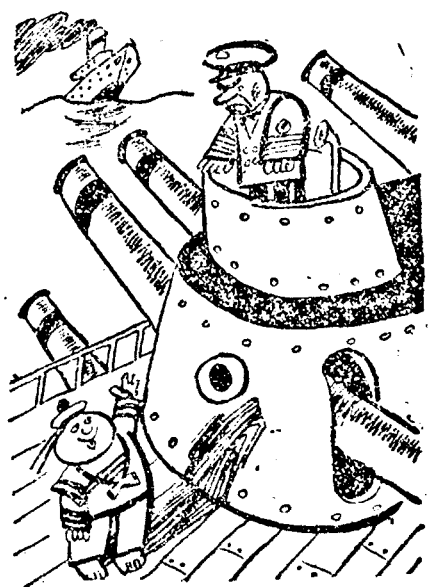
Besurranó tolvajok 40 ezer leit loptak Aradon. Dr. Moldovan Gheorghe aradi orvos bejelentette az aradi rendőrségen, hogy meglopták. Eddig még ismeretlen tettesek távolléte alatt behatoltak lakásába és onnan közel 40 ezer lei értékű holmit vittek el.

Többszörös párisi praktizálás után hazatérve
női angol divatszalonoma
Kaufmann Ignac

Tíz betörést vallott be Mészár Sándor. Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi rendőrség bünygyi osztályának detektívjei elfogták Mészár Sándor rovott-muln betörőt. Mészár kihallgatása során beismerste, hogy az utóbbi hetekben mintegy újabb tíz betöréses lopást követett el Aradon.

„Asociația Generală a Pensionarilor CFR. Filiala Arad”. Căminul Bihorului No. 11. Értesítjük összes nyugdíjas tagjainkat, akik még nem kérvényezték az 1938. évi szabadjegyeiket, hogy 1938. szeptember 12-én és 13-án jelenjenek meg az egyesület helyiségében, magukkal hozva nyugdíjkönyveiket és utazási igazolványaikat.

Ünnepi kívánság...

Kapitány ur! Ma van a születésnapom, ki lehetek egy torpedót...?

„SCALA” Nagy límeek színháza. Tel. 20-19
Ma és mindennap: RONALD COLMAN
ZENDAI FOGOLY
világláger Eciair hirdadó
Matinék: ma délután 3 órákor, vasárnap 11.30 és délután 3 órákor, késékkelt helyárákkal
Előadások kezdete naponta: 5, 7.15, 9.30 órákor.

Bajtárs-keresés

Dormann Andor, Szentes, Sálrán Mihály-ucca 26., a Károly csapatkereszt megszerzése céljából keresi Réthy-Dezso volt 33-ik gyalogezredbeli szakaszvezetőt, akivel 1916-ban együtt ment ki az olasz frontra.

Az ág. evangélikus templomi vasárnapi zenés istentisztelet iránt nagy az érdeklődés, amikor az Arad ról elszármazott Clara van Rooth Kairóban működő hegedűművész nő rövid aradi látogatása alkalmával az istentisztelet keretén belül (fél 11 órákor) Bach és Vivaldi kéthegedűs koncertekből játszik el egy-egy tétel, Zalay Sándor közreműködésével.

Az AMTE kerékpár szakosztálya folyó hó 15-án, reggel 8 órai indulással nagyszabású kerékpárversenyt rendez Arad-Temesvár-Arad útvonalon, amelyre a következő egyesületek kaptak meghívást: Electrica Temesvár, Electrica Nagyvárad, Est Eson Nagyvárad, Olimpia PTT és az aradi Meteor.

Lepecsételten öngyújtó őrzése éppny kihágást képez, mint használata. Kiss András temesvári iparos műhelyében a monopól ellenőrzőközegek lepecsételten öngyújtót találtak. A törvényszék Kisst, arravaló te kintettel, hogy hasonló ügyből már folyik ellene eljárás 10 ezer lei pénzbüntetésre ítélte.

Csobod János hazaérkezett.

„Societatea pentru Ajutor Mutual a Pensionarilor din Arad și Județ” (Nyugdíjasok Közös Segélyező Egyesülete) Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 37. Értesítjük az átírandó választmányi tag urakat, hogy a rendes havi választmányi ülést f. év szeptember 10-én, szombaton délután 4 órákor az egyesület helyiségében tartjuk meg.

Hochmann Mihály fogász szabadságáról hazaérkezett.

Természetjárás. Az Erdélyi Kárpát Egyesület Czárán 1-osztály kirándulásai: F. hó 10-én délután fél 3 és 6 óras vanyoyssal Livádán keresztül Kaszójára. Másnap reggel tovább Highis-Ivanofa-La-sutap-Ieriza-Debellagora-Nádas. Nehéz tura, csak gyakorlott turistáknak. Vezető: Mihail Gyula és Timko Ernő.

Sirkőavatás. Néhai Ehrenfeld Anna és Ehrenfeld Ignác sirkőavatása f. hó 11-én, vasárnap délelőtt 11 órákor a régi zsidótemetőben lesz megtartva.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: WEISZ gyógyszerár, Piata Avram Iancu 12. (Tel.: 25-20.) JANKA gyógyszerár, Bulev. Reg. Ferdinand 25. (Tel.: 11-00.) Dr. DICK gyógyszerár, Str. Mărășești 1. (Tel.: 17-68.)

Csillárok e rádiók
gyári áron részletfizetésre
Sándor Iván & Comp.
cégnél, Arad, Bul. Reg. Maria 18. Tel. 11-32.

Kalmár József Electro-technikai vállalat, Rádiók

S.r. Bratianu 1. Tel. 11-10.

legmodernebb hálózati és telepes gépek, hangszórók, accumulatorok, csere és javítás, csillárók és electromotorkok, kerékpárok, Aladdin petróleumlámpák és izzók. — Nagy választék. — Szolid árak. — Pontos kiszolgálás.

SPORT KÖZLÖNY

Megérkezett Aradra a Venus csapata és pénteken délelőtt már edzést tartott a Gloria-pályán

Albu beszél a belgrádi válogatott mérkőzésről

A Venus „belgrádi” válogatottjai közül Albu, Bodoia és David még szerdán megérkeztek Aradra, a negyedik: Demetrovici csütörtökön jött át Temesvárról, míg a törzs-csapat pénteken délelőtt menetrendszerű pontossággal érkezett meg. A törzs-csapatot Eladescu ügyvezető és Dumitrescu őrnagy, valamint Jánosy edző kísérik és pénteken tizenegy játékos érkezett: Iordachescu, Sfera, Ionescu-Crum, Barbulescu, Gain, Feraru, Orza, Ploesteanu, Humis, Petea Valcov és Iordache.

A négy „válogatott” Albu vezetése mellett még csütörtökön tartott kondícióedzést, a pénteki törzs-csapat pedig közvetlenül az érkezés után vonult ki a Gloria pályára, ahol Jánosy Béla irányítása mellett kondíció gyakorlatok voltak műsoron. A könnyű edzés után fürdőbe mentek a csapat tagjai, majd farkasétvággal fogyasztották el az ebédet. Most már csak pihenéssel készülődik a csapat a vasárnapi mérkőzésre.

Alkalmunk volt beszélni Albuval, a válogatott csapat kapitányával, aki Belgrádban a mezőny legjobb embere volt és Albu a következőket mondotta a válogatott mérkőzésről:

— A játék alapján a döntetlen eredmény reális, ámbar Dobay által lött gól teljesen szahályos volt és Bauwens bíró csak a közönség terrorja alatt vont vissza ítéletét. A gólt

ugyanis, amelynél Barátkynál szó sem lehetett faultról, először megadta a bíró, a jugoszláv játékosok sem tiltakoztak, csak a közönség magatartása volt olyan, hogy a bíró jobbnak látta a gólt visszavonni. A „Sipos- eset” sem volt olyan veszélyes, mint ahogyan a jugoszlávok írták. Sipos nagyon sokat szeret cselezni és egy alkalommal keményen összefutottunk, mindketten elestünk, de komolyabb baja egyikünknek sem történt. Sipos, akinek a játék nem ment valami jól, az esést alibinek használta fel olyképen, hogy ha labdát kapott és nem tudta megjatszani, mártír-arcával mutogatta állítólagosan fájos kezét. Este a banketten már teljesen meggyógyult Sipos, és „fájós” kezével vígan karolta át táncközben a hölgyeket.

Eladescu, a Venus ügyvezetője a következőket mondotta munkatársunknak:

— Menetrendszerűen érkezünk meg Aradra türethető utazás után. A fiúk jó kondícióban vannak és remélem, hogy jól fogunk szerepelni. Az összeállítás még nem végleges, de amennyiben David játékképes, úgy a következő összetételben állunk ki:

David—Sfera, Albu—Barbulescu, Gain, Demetrovici—Orza, Ploesteanu, Humis, Bodoia, Iordache.

Nehezen győzött a Hungária — továbbra is vezet a magyar bajnokságban

Budapest. A magyar nemzeti bajnokságban a vasárnapi budapesti KK-döntő miatt több mérkőzést hoztak előre. Így csütörtökön négy mérkőzés került lebonyolításra, amelyek során a Hungária és a Budafok minimálisan győztek a Taxisok, illetve Bocskai ellen, a Phöbus pedig a Nemzetivel, a Szolnoki MÁV a Zuglóval megosztotta a pontokat. A csütörtök bajnoki forduló után a bajnoki táblán továbbra is a Hungária vezet és a táblázat így alakult:

1. Hungária	4	4	—	—	12	6	8
2. Nemzeti	4	2	2	—	12	2	6
3. Budafok	4	2	2	—	5	3	6
4. Kispeszt	3	2	1	—	9	6	5
5. Újpest	2	2	—	—	6	2	4
6. Szeged FC	3	1	1	1	6	4	3
7. Elektromos	3	1	1	1	7	9	3
8. Szolnoki MÁV	3	1	1	1	6	6	3
9. Ferencváros	1	1	—	—	8	1	2
10. Taxisok	4	1	—	—	3	14	10
11. Phöbus	4	—	2	2	5	8	2
12. Zugló	4	—	2	2	7	22	2
13. Salgótarján	3	—	—	—	3	4	13
14. Bocskai	4	—	—	—	4	2	11

Beszámolóink a következő:

Hungária—Taxisok 2:1 (1:1). Kemény küzdelmet vívott a két csapat és végül is a Hungária győzött nagy harc után. Kiszeley 11-esből lött góliát ugyancsak 11-esből egyenlíti a Hungária Kardos révén, szünet után pedig Cseh szerezte a győztes gólt.

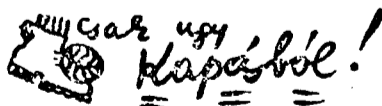
Phöbus—Nemzeti 0:0. A Phöbus valamivel egységesebbnek mutatkozott, a kapu előtt azonban mindkét csatársor csődöt mondott. Solti egy 11-est sem tudott kihasználni.

Budafok—Bocskai 1:0 (1:0). A Bocskai döntetlent érdemelt volna a mutatott játék alapján. Kovács még a mérkőzés elején belőtte a Budafok góliját és a Bocskai, noha többet támadott, nem tudott egyenlíteni.

Szolnoki MÁV—Zugló 2:2 (1:0). Egyenlő erők nivós küzdelme után megosztották a pontokat a csapatok. Kolláth két gólijával a szolnokiak vezetnek, de Fekcs III és Rácz góljai az egyenlítést jelentik.

A Tricolor Brádon

Az elsőosztályu bajnokság sorsolása értelmében vasárnap a Tricolor csapata szerepel Brádon. A mérkőzés megtartása bizonytalan volt, miután a Mica nem nyilatkozott eddig, hogy elfogadja-e a szövetség által meghatározott anyag feltételeket. Ferdinand Gheorghe szövetségi titkár ecéjből érintkezésbe lépett a Mica vezetőivel, akik kijelentették, hogy a szövetség határozatát megfellebbezik, de addig is természetesen a szövetség által megállapított anyagi feltételek mellett fogadják bajnoki mérkőzéseken az aradi csapatokat. Ilvenformán a Tricolor vasárnap Brádon bajnoki mérkőzést játszik.

A labdarúgó szövetség igazolt játékosainak száma egyre szaporodik és jelenleg 44.765 igazolt játékos van az FRFA-nak. Ezt az igazolási számot Visan, a Cetatea Albă-i Gyros játékosa viseli.

A Juventus csütörtökön edzőmérkőzés keretében 5:3 arányban legyőzte a Makkahhi csapatát, amelyben Csajka sikeresen mutatkozott be. Ugyancsak csütörtökön — elutazása előtt a Venus edzőmérkőzésen 6:0 arányban győzött a Lucajárul ellen. A gólokat Orza (2), Petea, Gavrilcsu (2) és Iordache szereztek.

A NAC ismét játszik és elfoglalja helyét a B) liga nyugati csoportjában, ahonnan az RMTE ismét

kikerül. A NAC vasárnap már a CFR Simeria csapatát fogadja otthonában.

Dietz dr. magyar válogató kapitány kijelentette, hogy a szeptember 18-iki csehszlovák-magyar mérkőzésen szereplő magyar együttes gerincét a ferencváros fogja alkotni.

Összeállították az AMTE csapatát a Venus ellen

Az AMTE vezetőségének felhívása a közönséghez

Arad. Az AMTE—Venus mérkőzés iránt városzerte óriási érdeklődés nyilvánul meg, úgy, hogy ezen a mérkőzésen 4500—5000 főnyi rekordközönségre számíthatnak. Az AMTE csapata péntek délután befejezte előkészületeit és a Venus elleni mérkőzésre a következő csapatot állították össze:

Gerold—Siclován, Kovács—Szurgyi, Szabó, Szaniszló II—Bermoser, Léb, Pernecki, Dvorzsák, Batrin.

Az AMTE vezetősége tekintettel a nagy érdeklődésre, olyan intézkedéseket kíván életbe léptetni, amely biztosítja a Gloria sporttelepen a közönség legteljesebb rendben történő elhelyezését. Éppen ezért a következők közlésére kérte fel lapunkat:

A tribünre csak tribünjeggyel lehet feljutni, és pedig úgy, hogy a tribün oldalán levő pénztár melletti bejárón csak tribünjeggyel lehet bejutni a pályára. Szünetben a közönség visszatérő jegyet kap. Az AMTE kéri azokat, akik hivatalos szabadbemenetelre jogosító igazolványokkal rendelkeznek, hogy amennyiben jegyeik páholvülésre jogosítóak, úgy az AMTE elővételi pénztáránál jelentkezzenek külön jegyeik átvételére, mert csak ezen jegyek birtokában jogosultak a tribünre való lépésre.

O Uszóverseny a Marosbajnokságért. Vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel kerül lebonyolításra a Marosbajnokságai rövid távokon az AAC rendezésében, a Neptun és a vári hid közötti Maros-szakaszon a következő versenyszámokkal: Szeniorok részére: 100 m. gyors, 100 m. mell, 100 m. hát, 500 m. gyors. Juniorok részére: 100 m. gyors, 100 m. mell, 100 m. hát, 500 m. gyors. Nők: 100 m. gyors, 100 m. mell. Ifiak részére (1923. születés): 100 m. gyors, 100 m. mell, leányok részére: 100 m. gyors, 100 m. mell. Müugrás. Az uszóverseny nyertesei éremdíjazásban részesülnek. Nevezési díjak szenior és junior számokban 20.— lei, gyermekszámokban 10.— lei. Nevezések legkésőbb szombat estig a Sport-Central üzletében, Str. Moise Nicolau 2. szám, Rónai Lajos szakosztályvezető címére adandók le. Az uszóversenyen résztvesznek a rendező egyesület uszói kívül az Astra és a Hakoah teljes uszógárdája és ezen a versenyen dől el Aradváros uszóhegemóniája.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Középamerika, Kuba-Mexiko, Délamerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandiándiába

Tengeri utazások

teljes utazást és sok örömet nyújtanak! Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-tengeri utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentúli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviseleténél:

Künstler utazásiroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az új deviza-rendszer gyakorlati alkalmazása

Az autorizált bankok képviselői megbeszélésre gyűltek össze Bucarestben, hogy megvitassák a Banca Naționala és a nemzetgazdasági minisztérium által kidolgozott deviza-törvényt.

A deviza szabályzat lényeges újítása, hogy a Banca Naționala és a nemzetgazdasági minisztérium jelentős engedelményeket adnak az autorizált bankoknak, a helyzet egyelőre azonban az, hogy az érdekelt bankok még nem hozták nyilvánosságra határozatukat, vajjon elfogadják-e a megnövekedett jogokat és felelősséget.

Az új deviza-rendszer értelmében a jövőben a külkereskedelmi hivatal mellett működő valuta bizottság kiutalásait az engedélyezett bankok szabad forgalomba bocsátott deviza alapján vásárolják a magánosok. A bankok köthetnek arbitrázs üzleteket és határidő köteleket, mégpedig legfeljebb három hónapra.

Az országban befektetett külföldi tőkék osztálykai kifizethetők a részvények külföldi tulajdonosainak, előzőleg azonban igazolni kell a kifizetésre kerülő szelvények számát és az összeget. A kölcsön-kamatokat illetőleg, mielőtt a kamatok kifizetésre kerülnének, be kell mutatni a kölcsön szerződés hitelesített másolatát. Az 1932. május 18-ika után kötött hitel-

ügyleteknél szükséges a Banca Naționala engedélyezése. A védjegyek, engedélyek és járulékok kifizetéséhez bemutatandó a szerződés, amelynek alapján ezeket az összegeket fizetik. A bírói ítélet alapján átutalásra kerülő összegek engedélyezéséhez a kérvényezőnek be kell nyújtania a bírói ítélet másolatát.

A külföldi tőkével működő vállalatok törlesztési összegeinek átutalását a kölcsön szerződés, számla kivonat bemutatása mellett engedélyezik. Minden más, külföldre irányuló kifizetés kiutalásához szükséges, hogy a kérvényező mellékelje a Banca Naționala engedélyének másolatát.

A behozatali engedélyek megadása következőképpen történik: Az engedélyt kérő köteles mellékelni az autorizált bank borderóját, amely igazolja a deviza eredetét, aminek alapján a behozatali engedélyt automatikusan megkapja.

A devizák 30 százaléka szabad árusításba való bocsátásával felmerült az a kérdés, hogy a transzfer-átutalásokat kliring alapján fizetik-e ki, vagy pedig szabad devizával egyenlítik ki. Beavatott körök értesülései szerint a transzfer átutalások a jövőben is érvényben maradnak.

Szigorú rendszabályok a külföldre utazók valuta-ellenőrzésére

A vámvezérgazgatóság körrendelettel fordult a vámhivatalokhoz a külföldre utazó közönségnél lévő effektív valuták ellenőrzéséről. Az ellenőrzés úgy történik, hogy az utas által bementett összeget számszerűen át kell a vámtisztviselőnek számolnia annak megállapítása végett, hogy az illető nem rendelkezik-e kevesebb vagy több valutával, mint amennyit az utlevélben feltüntettek. A vámhivatalnok-

nak vissza kell tartania a Banca Naționala által kiadott és az utas birtokában lévő engedélyt, amit azután a kibocsátó hivatalhoz juttat vissza. Abban az esetben, ha az utas kevesebb valutával rendelkezik, mint amennyit számára engedélyeztek, erről a tényről külön értesíti a vámhivatal a Banca Naționala illetékes szolgálatát.

Az új tehergépkocsi rendelet törvény szabályozza, hogy ki szállíthat anyagot és árut az országutakon

A rendelet kategóriák szerint állapítja meg a szállítás jogáért fizetendő illetékeket

Bucureștiből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium, amint közöltük, új alapokra helyezi az országúti teherautóforgalmat. Ennek megfelelően a közlekedésügyi minisztérium módosította az autóbuszforgalmi törvény több intézkedését. Az erre vonatkozó rendelet törvény a Hivatalos Lap szeptember 2-iki számában jelent meg.

Az 50 hektárnál kisebb földdel rendelkező földművesek, a mezőgazdasági szövetkezetek, a fogyasztási szövetkezetek, a vándorkereskedők, a vendéghelyesek, a kisiparosok, kézművesek saját autóikkal szállíthatják saját termékeiket és az üzemhez szükséges anyagokat, a következő havi illeték ellenében: 0,5 tonnától 200 lei, 0,5—1,5 tonnától 500 lei, 1,5 tonnától 2,5 tonnától 800 lei, 2,5—3,5 tonnától 1100 lei, 3,5—5 tonnától 1500 lei, 5 tonnán felül 3000 lei fizetendő havonként. Az ilyen teherautók forgalmi igazolványt kapnak, amelyben feltüntetik, hogy milyen árut szállíthatnak.

Szabadon szállíthatják az iparvállalatok saját autóikkal akár az általuk termelt árut, akár az üzemhez szükséges anyagokat, továbbá a nagybirtokosok termékeit, a petroliumtermelők és raktárlajdonosok, a monopoltermékek elosztói, a vállalkozók, a saját üzeméhez szükséges anyagokat a következő illetékek ellenében:

0,5 tonna képességig 500 lei, 0,5—1,5 rakképességig 1400 lei, 1,5—2,5 tonna rakképességig 3200 lei, 3,5—5 tonna rakképességig 4600 lei, 5 tonna rakképességig felül ezer lei többlet havonként és tonnánként. Az ilyen teherautószállításokra is megfelelő engedélyt ad ki a közmunkaügyi minisztérium.

Intézkedik a rendelet törvény az iparszerűleg

teherautószállítással foglalkozó vállalatok illetékeiről is. Ezeknek illetéke havonként 700 leitől 6700 leig terjed 5 tonna rakképességig, ezenfelül pedig minden tonna után havonként további 1300 leit kötelesek fizetni.

A kereskedők, kivéve a kereskedelmi társaságokat és az erdőkiutalásokat, 20 százalékos kedvezményt kapnak a fenti illetékekből. Élelmiszer szállítása esetén minden kategóriában a közlekedésügyi minisztériumnak fizetendő illeték 30 százalékkal kevesebb.

A fenti illetékek ellenében a vállalatok csak azok az országutakon szállíthatnak, amelyeket nem tartottak fenn a CFR számára. Ha olyan országutakon akar szállítani a vállalat, amely a CFR számára van fenntartva, úgy erre vonatkozólag külön egyezményt kell kötnie a CFR-rel.

A jelenleg érvényben levő rendszer hatályát a rendelet törvény 1938. október 31-ig meghosszabbította. Ebben az időpontban azonban a most érvényben levő összes engedélyek érvényüket veszítik.

= A bányabörkivétel új szabályozása. A nemzetgazdasági minisztérium rendeletet hozott nyilvánosságra bizonyos bányabörök kivételének szabályozásáról. A felsorolt bányabörök kiszállítása a karakul-bányákat tenyésztők szindikátusának ellenőrzése mellett történik.

= Áthelyezések az aradi vámhivatalnál. Nicolae Spireanu első osztályú vámlőnököt, aki eddig Orsován teljesített szolgálatot, az aradi vámhoz helyezték át Grigore Sorgan helyére, akit vámlőnöknek Bucarestbe helyeztek át. Baliceanu vámlőnököt főnökhelyettesi minőségben meghagyták az aradi vámhivatalnál.

Aranyér? Vigyázat!

Az aranyér váratlanul jelentkezik és hamar rosszabbodik, ha nem kezeljük idejében. Gyakran megtörténik, hogy amikor már gyögyultnak érezzük magunkat, hirtelen ismét jelennek meg a fájdalmak. Használjon már az első jeleknél Goedecke féle Anusol végbélkúpokat, amelyek gyorsan enyhítik és mindig sikeres hatásúak az egész világon ismerik. Kérdezze meg orvosát.

Anusol-Goedecke

Jóváhagyta a husárok emelését a polgármesteri hivatal

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a husárosok kérelmére és a kereskedelmi és iparkamara pótjelentése alapján a városi ármaximáló bizottság a husárok emelése mellett foglalt állást. A bizottság ennek megfelelően az árak emelésére tett javaslatot a polgármesteri hivatalnak, ahol Riscutia Moise kirendelt alpolgármester pénteken döntött az ügyben. Az alpolgármester, aki az új polgármester pénteken történt beiktatásáig a város ügyeit vezette, elfogadta a maximálóbizottság előterjesztését s engedélyezte a hus megdrágítását.

Megszüntették az aradi ócskapiacot

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy egészségügyi megfontolások alapján Coțoiu Romuald dr. városi főorvos előterjesztést tett a polgármesteri hivatalnak az ócskapiac teljes és végleges megszüntetésére. Riscutia Moise nyugalmazott alezredes, alpolgármester, aki a most véget ért átmeneti idő alatt a polgármester helyettesítette, elfogadta az előterjesztést és befűző vézzel megszüntette az aradi ócskapiacot. A jövőben csak zárt és egészségügyileg ellenőrizhető üzlethelyiségekben árusíthatnak ócskaságokat.

Gyenge irányzat uralja a bel- és külföldi tőzsdéket

A nemzetközi tőzsdék nem reagáltak olyan mértékben a nemzetközi eseményekre amint azt várni lehetett volna. Általában még bizonyos bizakodás nyilvánul meg. Nagy áresés következett be a fémeknél, a buza irányzata valamivel kedvezőbb volt. Gyengén alakul a kaucsuk-piac is. Belföldön a tőzsde irányzata tartósan lanya, gyengülő árfolyamokkal és érdeklődéssel. Csütörtökön különben az ünnep miatt a tőzsde nem dolgozott.

= Hetvenhétmillió leles építkezési közmunkák Erdély területén. A kolozsvári katonai kaszárnyák felépítésére nyilvános árlejtést tartott a nemzetvédelmi minisztérium. Ezeknek a munkálatoknak az összege kevesebb, mint 27 millió leire rug. Szeptember 13-án további kaszárnyaépítési munkálatokra hirdettet nyilvános árlejtést a kormány, illetve a Kolozsvárt székelő VI. hadtest parancsnoksága. Ezaikalommal a marosvásárhelyi és a dési kaszárnyák felépítésére kérnek be ajánlatokat. Az első kaszárnya költségvetési előirányzatát 23.651.000 leiben, a másodikét 35.266.000 leiben irányozták elő. Október negyedikén a szabeni inasok felépítésére tartanak nyilvános versenytárgyalást a munkaügyi minisztériumban. A költségvetési előirányzatot 17 millió 911.400 leiben állapították meg.

= Havi 6000 leinél nagyobb fizetésű magántisztviselők társadalombiztosítási kötelezettsége. Közöltük, miszerint — a Casa Centrală de Asigurări Sociale egy körrendelete szerint — a havi 6000 leinél nagyobb fizetésű magántisztviselők nem esnek többé kötelező biztosítás alá. Megjegyeztük egyúttal, hogy a kérdéses körrendelet ellentétben állván a legfelsőbb semmitűző elvi jelentőségű határozataival, valószínűleg, meg lesz módosítva. A megmáskítás tényleg megtörtént egy új körrendeletben, amely szerint: „azon fizetéses alkalmazottak (kikhez a magántisztviselők is tartoznak), akiknek az 1933. évi egységesített társadalombiztosítási törvény élelbeléptetése előtti társadalombiztosítási törvények hatálya alatt egy évi kötelező biztosításuk volt, megmaradnak 1933. után is a kötelező biztosítás alatt, még akkor is, ha havi fizetésük a 6000 leit meghaladta.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

